

Vlaanderen
is natuur

NATUURINRICHTING

Zoerselbos

Projectuitvoeringsplan 4 – bijlage 2 : Nota WATERTOETS

mei 2021

Natuurinrichting Zoerselbos – PUP 4

NOTA WATERTOETS

1. Algemeen

Het decreet betreffende het integraal waterbeleid van 18 juli 2003, gecoördineerd op 15 juni 2018 (verder het Waterwetboek) creëert het juridisch en organisatorisch kader waarbinnen het waterbeleid in Vlaanderen moet gevoerd worden. Het Waterwetboek biedt eveneens de decretale basis voor de omzetting van de Europese kaderrichtlijn Water in Vlaanderen.

Het Waterwetboek artikel 1.3.1.1. §1 stelt: *“De overheid die moet beslissen over een vergunning, plan of programma als vermeld in §5, draagt er zorg voor, door het weigeren van de vergunning of door goedkeuring te weigeren aan het plan of programma dan wel door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma, dat geen schadelijk effect ontstaat of zoveel mogelijk wordt beperkt en, indien dit niet mogelijk is, dat het schadelijk effect wordt hersteld of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van hemelwater of de vermindering van ruimte voor het watersysteem, gecompenseerd.”*

Een schadelijk effect wordt in het Waterwetboek artikel 1.1.3 §2 18° gedefinieerd als: *“ieder betekenisvol nadelig effect op het milieu dat voortvloeit uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die wordt teweeggebracht door een menselijke activiteit; die effecten omvatten mede effecten op de gezondheid van de mens en de veiligheid van de vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur, gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden, op het duurzaam gebruik van water door de mens, op de fauna, de flora, de bodem, de lucht, het water, het klimaat, het landschap en het onroerend erfgoed, alsmede de samenhang tussen een of meer van deze elementen.”*

Als gevolg van het Waterwetboek dient voor dit projectuivoeringsplan de analyse en evaluatie van de effecten op het watersysteem en de voorwaarden om dat effect te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren onderzocht te worden in een watertoets.

De uitvoering van de watertoets wordt geregeld in het besluit van 20 juli 2006 van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (BS 31 oktober 2006). Op 14 oktober 2011 keurde de Vlaamse Regering een aanpassing van het uitvoeringsbesluit goed. Dit aangepaste besluit trad in werking op 1 maart 2012.

Het is een formele verplichting voor de overheid die het plan of programma moet goedkeuren, of die de vergunning moet afleveren. De watertoets stimuleert echter de opsteller van het plan of programma of de initiatiefnemer van een activiteit om in het prille stadium van het proces na te denken over de gevolgen voor het watersysteem. Het is dus ook een preventief instrument.

2. Situering van het stroomgebied

Het Zoerselbos is gelegen in het stroomgebied van de Schelde, het bekken van de Nete en van de Benedenschelde en de deelbekkens van respectievelijk de Molenbeek-Bollaak en het Groot Schijn. De voornaamste waterlopen in het projectgebied zijn de Tappelbeek (Molenbeek-Bollaak) en de Risschotse Loop (Groot Schijn)

De hoofdafwateringsrichting is grosso modo noord-zuid georiënteerd.

3. Decreet integraal waterbeleid / Waterwetboek

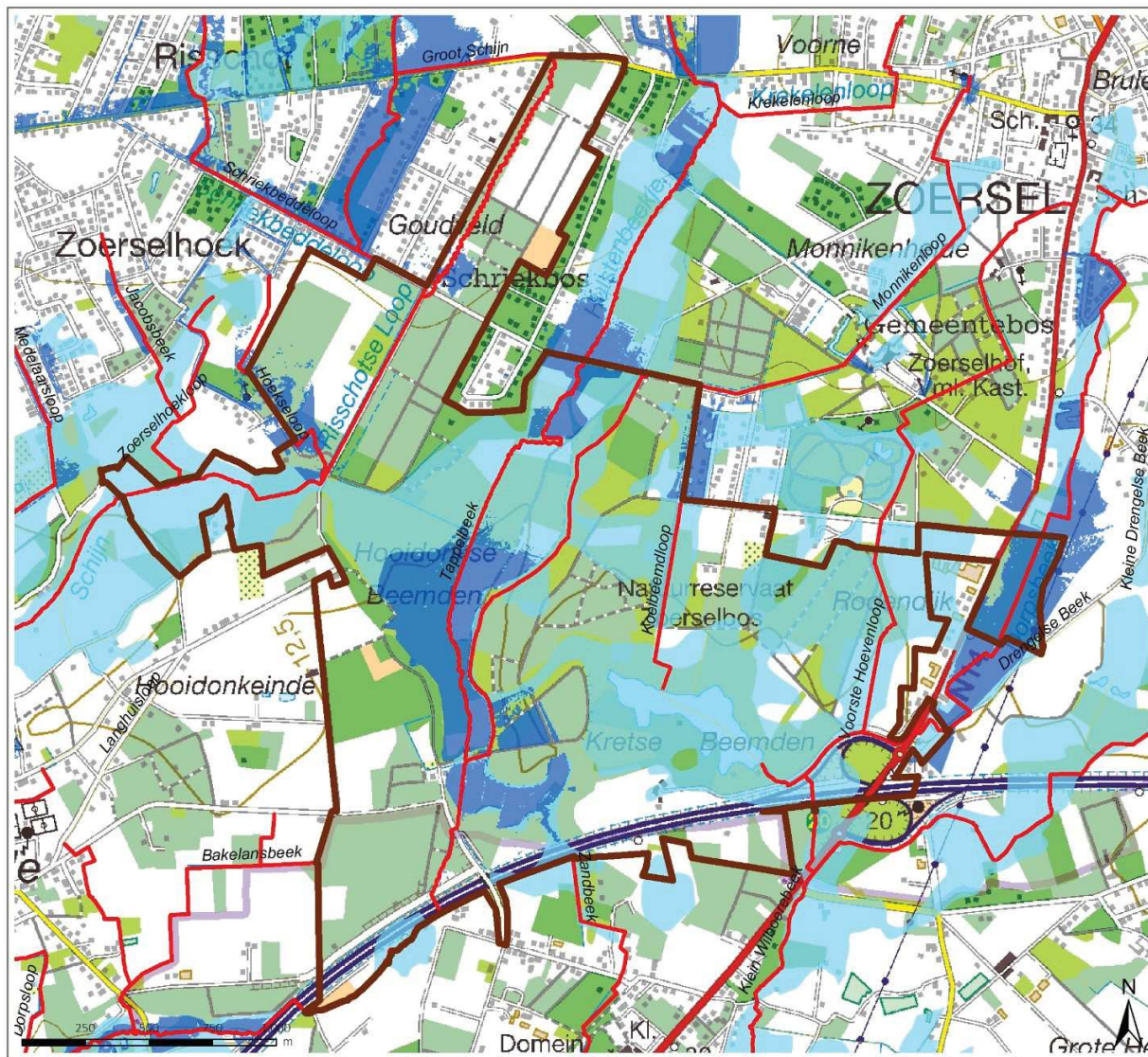
Het decreet Integraal Waterbeleid van 18 juli 2003, gewijzigd door het wijzigingsdecreet Integraal Waterbeleid van 19 juli 2013, vormt het juridisch kader voor het waterbeleid in Vlaanderen. Het decreet vindt uitvoering via bekkenbeheer- en deelbekkenbeheerplannen, de watertoets en de afbakening van overstromingsgebieden en oeverzones.

Sinds 11 oktober 2013 is het gewijzigde decreet Integraal Waterbeleid van kracht. In het gewijzigde decreet wordt niet meer gesproken van bekken- en deelbekkenbeheerplannen, maar enkel van stroomgebiedbeheerplannen. Hierin worden wel bekkenspecifieke delen voorzien, die in de plaats komen van de vroegere bekken- en deelbekkenbeheerplannen.

In de huidige stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas (2016-2021) zijn geen concrete acties opgenomen die in het werkgebied van PUP 4 gelegen zijn.

4. Watertoetskaart

In het projectgebied Natuurinrichting Zoerselbos is het meest stroomafwaartse deel van de vallei van de Tappelbeek effectief overstromingsgevoelig. Het stroomopwaarts deel van de vallei van de Tappelbeek is mogelijk overstromingsgevoelig. Dit geldt ook voor het meest stroomafwaartse deel van de vallei van de Risschotse Loop.

Natuurinrichtingsproject Zoerselbos

Projectuitvoeringsplan 4

Overstromingsgevoelige
gebieden

Legende

Projectperimeter

VHA-waterlopen

- Geklasseerd, eerste categorie
- Geklasseerd, tweede categorie
- Geklasseerd, derde categorie
- Niet geklasseerd
- Gracht van algemeen belang

Overstromingsgevoelig (2017)

- effectief
- mogelijk

bron:
- VIM
- Informatie Vlaanderen
aangemaakt op: 6 april 2021

5. Selectie van de terreinacties die mogelijk een impact hebben op het watersysteem

Code	Omschrijving maatregel	Effectgroep water	Duiding
1	Verwijdering of omvorming van verharding	Verbetering afvoergedrag oppervlaktewater Verhoging infiltratie	Omvorming van verharding (asfalt) of halfverharding (steenslag) naar onverhard (doorgroeitegels) : 2.575 m ² - Boshuisweg en nieuwe parking Boshuisweg, Peggerstraat Omvorming van verharding (asfalt) naar halfverharding (porfiersteenslag) : 450 m ² - asfaltweg naar Sjouwel In/langs de behouden asfaltverharding (1.215 m ²) worden de waterslokkers verwijderd, zodat deze verharding nu afwatert naar de langsliggende berm – Boshuisweg
2	Omvorming halfverharding naar verharding	Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Het betreft bochten in bestaande halfverharde wegen, die verhard worden (540 m ²). In bochten zijn halfverharde wegen zeer onderhoudsgevoelig. Voor ongeveer 100 m ² van 540 m ² ligt er evenwijdig aan de verharding een gracht op ongeveer 1,5 m afstand van de verharding. De rest van de verhardingen watert af in brede bermen. Door afwatering van deze verharding in de langsliggende bermen is de afname van infiltratie en de toename van oppervlakkige regenwaterafvoer verwaarloosbaar.
3	Aanleg nieuwe halfverharding (incl. vlonderpad in de Nieuwe Dreef)	Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater Wijziging grondwatertafel	In het project worden een aantal nieuwe recreatieve wegen in halfverharding aangelegd voor een oppervlakte van in totaal 1,22 ha. Op Sjouwel komt een sterfgracht langs de ene kant van de 3.620 m ² halfverharding en komt een ondiepe afvoergracht tussen de bufferwal en het ruiterpad. Deze afvoergracht ligt op 3,5 m van de halfverharding en dient voornamelijk om afstromend water van de bufferwal op te vangen.

			Aan de Schachtendreef komt langs de 2.820 m² halfverharding een ondiepe afwateringsgracht, vooral om de privégronden droog te houden. Wanneer nieuwe verhardingen afwateren naar bestaande grachten op het terrein , betreft het sterfgrachten , waarbij het afstromend hemelwater al grotendeels infiltreert in de berm, zodat dit nauwelijks de bermsloot bereikt. De nieuwe, ondiepe grachten langsheen de nieuwe wegen kunnen lokaal en tijdelijk een drainerende invloed hebben.
4	Dempen of verondiepen van afwateringsgrachten	Verbetering afvoergedrag oppervlaktewater Wijziging grondwatertafel	Er wordt in 1 gracht een gronddijkje aangebracht (Hoog Schriek) om het waterpeil in de gracht te verhogen. Bij de heraanleg van de parking in de Peggerstraat wordt een grachtje deels verlegd (dempen + nieuw).
5	Divers		Verder worden er nog enkele poelen aangelegd en worden er struiken en bomen aangeplant. De impact van deze maatregelen op het watersysteem is echter verwaarloosbaar klein.

6. Synthese van effecten

Deze paragraaf heeft als doel een samenvatting te geven van de relevante aspecten voor het uitvoeren van de watertoets door de bevoegde minister.

De juridische en beleidsmatige randvoorwaarden met betrekking tot het grond- en oppervlaktewater zijn opgenomen in paragraaf 2.4 van het Projectrapport, dat op 21 juni 2011 bij ministerieel besluit is goedgekeurd.

Paragraaf 3.3 van het Projectrapport geeft een beschrijving van de hydrologische situatie (waterlopen) en een beschrijving van het grondwater.

De maatregelen in het Projectuitvoeringsplan 4 van het natuurinrichtingsproject Zoerselbos leveren een bijdrage aan met name volgende doelstellingen en beginselen van het Waterwetboek :

Doelstellingen van het Waterwetboek (art. 1.2.2.)

4° het voorkomen van de verdere achteruitgang van aquatische ecosystemen, van rechtstreeks van waterlichamen afhankelijke terrestrische ecosystemen en van waterrijke gebieden, onder meer door:

- a) het zoveel mogelijk behouden en herstellen van de natuurlijke werking van watersystemen;
- b) het ongedaan maken of het beperken van het schadelijk effect van versnippering die is ontstaan door niet-natuurlijke elementen in en langs oppervlaktewaterlichamen;
- c) de vrije vismigratie, zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts, die voor alle soorten vis gegarandeerd moet worden, in alle hydrografische stroomgebieden waarbij voorrang gegeven wordt aan strategische knelpunten en het voorkomen van nieuwe migratieknelpunten. De Vlaamse Regering kan de verdere regels bepalen met betrekking tot vrije vismigratie.
- d) het hanteren van technieken van natuurtechnische milieubouw;

10° het bevorderen van de betrokkenheid van de mens met het watersysteem, waaronder de verhoging van de belevingswaarde in stedelijk gebied en vormen van zachte recreatie.

Beginnelsen van het Waterwetboek (art. 1.2.3.)

1° het standstill-beginsel, op grond waarvan moet worden voorkomen dat de toestand van watersystemen verslechtert;

2° het preventiebeginsel, op grond waarvan moet worden opgetreden om schadelijke effecten te voorkomen, veeleer dan die achteraf te moeten herstellen;

3° het bronbeginsel, op grond waarvan preventieve maatregelen aan de bron worden genomen;

Het geheel van maatregelen in het Projectuitvoeringsplan 4 van natuurinrichtingsproject Zoerselbos is dan ook verenigbaar met de doelstellingen en de beginselen van het Waterwetboek.